

מאורות אל העבר

ל אב תרסג | 23/08/1903

הרצל יחד עם מתנגדי ההצעה-מאת לשכת העיתונות הממשלתית-ויקפדיה נחלת הכלל

מפת עולם

למה לא אוגנדה?

צירי הקונגרס הציוני השישי שהתכנס בבאזל בל" באב תרס"ג (23.8.1903) הוכו בתדהמה לשמע דבריו של הרצל שפתח את הדיונים. שר המושבות הבריטי, צ'מברלין, הציע להקים מסגרת אוטונומית להתיישבות יהודית במזרח אפריקה, הכריז הרצל. הואיל וכרגע לא ניתן להתקדם מול הטורקים בנושא ארץ ישראל, וצרת היהודים באירופה הולכת ומתגברת, "נציל נא את מי שניתן להצילם", ונקים "מקלט לילה זמני" עד שנוכל להגיע לארץ ישראל, המשך להסביר יו"ר התנועה הציונית הצעירה. לאחר רגע של דממה פרצה סערה באולם. תשואות רמות לצד מחאות תקיפות הביאו לקרע בתנועה הציונית. 295 צירים (כמנין "צָכָה", כדברי המתנגדים) הצביעו בעד המשך בדיקת ההצעה, ו178 התנגדו. מאמרים ואספות עם סוערות הלהיטו את העולם היהודי, וגם שבועתו של הרצל בפני אספת המתנגדים "אם אשכחך ירושלים" לא הפחיתה את הכעס של "ציוני ציון". משלחת הבדיקה שיצאה לאוגנדה הבריטית וחזרה עם מסקנות לא מעודדות במיוחד, כמו גם ההתנגדות התקיפה שהובילו חיים ויצמן וציוני רוסיה, וכן פטירתו של הרצל זמן קצר לאחר מכן, הביאו להורדת התוכנית מעל סדר היום. הציונות נותרה בציון.